

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33286
Nom: Filosofia de la història
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1004 - Grau Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	3	Primer quadrimestre
1004 - Grau Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació		Primer quadrimestre
1012 - Grau en Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	3	Primer quadrimestre
1012 - Grau en Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1004 - Grau Filosofia	Filosofia de la història	OPTATIVA
1004 - Grau Filosofia	Filosofia de la història	OPTATIVA
1012 - Grau en Filosofia	Filosofia de la Història	OPTATIVA
1012 - Grau en Filosofia	Filosofia de la Història	OPTATIVA

COORDINACIÓ

ONCINA COVES FAUSTINO

RESUM

Estudi de les dimensions ontològica, epistemològica i pràctica de la filosofia de la història, convertida en disciplina autònoma durant el segle XVIII. L'assignatura descriu, d'una banda, les diferents etapes de la reflexió filosòfica de la història fins a la seua constitució com a disciplina substantiva i, de l'altra, presenta les seues versions i models més rellevants des del seu origen fins a l'actualitat.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

El nivell de coneixements i habilitats desitjable és el que proporcionen les matèries de l'àrea de filosofia cursades durant el batxillerat i les matèries ja cursades en el grau, especialment les de l'àrea d'història de la filosofia.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D'APRENTATGE

-

Adquirir habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau d'autonomia creixent.

Adquirir la capacitat per plantejar i resoldre problemes, així com de prendre decisions, en un temps limitat.

Adquirir un coneixement bàsic dels problemes, els textos i els mètodes propis que ha desenvolupat la filosofia al llarg de la història, reconeixent-hi els possibles biaixos androcèntrics.

Apreciar l'autonomia i la independència de judici.

Capacitat de comunicació en una llengua estrangera.

Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.

Conèixer les idees i els arguments dels principals filòsofs i pensadors, extrets dels seus textos, així com la investigació de les seues diverses tradicions i escoles, identificant-hi els possibles biaixos androcèntrics.

Estimar positivament el pensament original i creatiu.

Expressar amb precisió els resultats de l'anàlisi de problemes controvertits i complexos.

Identificar i avaluar amb claredat i rigor els arguments presentats en textos o exposats oralment.

Identificar les qüestions de fons que subjauen a qualsevol tipus de debat.

Manejar amb soltesa i eficàcia les diverses fonts d'informació: bibliogràfiques, electròniques i altres.

Manejar-se amb soltesa en l'estudi filosòfic d'àrees particulars de la investigació i de la praxi humana, com ara la ment, el coneixement, el llenguatge, la tecnologia, la ciència, la societat, la cultura, l'ètica, la política, el dret, la religió, la literatura, les arts i l'estètica, evitant els caires androcèntrics.

Relacionar problemes, idees, escoles i tradicions.

Saber aplicar els coneixements adquirits per aclarir o resoldre determinats problemes aliens al propi àmbit de coneixement.

Saber treballar en equip evitant la discriminació per raons de gènere.

Ser capaç d'aprenentatge autònom.

Ser capaç d'innovació i creativitat.

Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.

Ser capaç d'organitzar i planificar els temps de treball.

Ser respectuós amb la diferència i la pluralitat evitant la discriminació per raons de gènere.

Tenir capacitat de crítica i autocrítica.

Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.

Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'índole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.

Treballar amb un grau creixent d'automotivació i autoexigència.

Utilitzar i analitzar amb rigor terminologia filosòfica especialitzada.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. APROXIMACIÓ ALS CONCEPTES D'HISTÒRIA I DE FILOSOFIA DE LA HISTÒRIA

Diferència entre ambdós conceptes i la seua gènesi en el segle de les Il·lums. Sentits del terme història. Etapes principals en el desenvolupament de la consciència històrica.

2. TRÀNSIT DE L'ABSOLUTISME A LA ILLUSTRACIÓ: ART, SECRET I FILOSOFIA TEÒRICA/PRÀCTICA DE LA HISTÒRIA EN LESSING

Filosofia de la història i moral en la transició de l'absolutisme a la revolució. Art (Schiller) i arcà (Lessing) com a custodis i catalitzadors històrics de la moral. La filosofia de la història triàdica de Lessing. Influència de l'espinozisme (Goethe). Filosofia de la història i política.

3. FILOSOFIA DE LA HISTÒRIA I FILOSOFIA POLÍTICA EN KANT: REVOLUCIÓ COPERNICANA I REVOLUCIÓ FRANCESA. POLÈMICA AMB HERDER

L'origen de la reflexió kantiana sobre la història: la polèmica amb Herder. Història de la llibertat enfront d'història de la naturalesa. La idea de la història com a compliment d'una intenció de la naturalesa. Història com a desenvolupament de les disposicions originàries de la humanitat. Història i política: les condicions institucionals del compliment de la intenció de la naturalesa. Progrés, Il·lustració i revolució.

4. FILOSOFIA ESPECULATIVA DE LA HISTÒRIA: FICHTE, SCHILLER I HEGEL

Reflexió postkantiana sobre la història entre la Il·lustració i el romanticisme. Fichte: filosofia de la història i revolució. Doctrina de la ciència i història. El destí del savi i praxi històrica. Republicanisme i nacionalisme. Schiller: educació estètica de la humanitat. Hegel: la consideració pensant de la història. La història com a desplegament de l'esperit universal.

5. CRÍTICA DE LA FILOSOFIA DE LA HISTÒRIA: GADAMER, KOSELLECK I MARQUARD

Hermenèutica i consciència històrica en Gadamer. Koselleck: història conceptual i optimisme terrorista de la filosofia de la història. Marquard: escepticisme i filosofia de la història.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	5,00
Teoria	30,00
Seminari	15,00
Total hores	50,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	100,00

METODOLOGIA DOCENT

1. CLASSES PRESENCIALS. Hi haurà dues hores de classes teòriques impartides pel professor i en les quals podran participar activament els estudiants.

2. LECTURES OBLIGATÒRIES. EXEMPLES DE LECTURES OBLIGATÒRIES:

FICHTE: *Reivindicación de la libertad de pensamiento*, Tecnos.

FICHTE: *Algunas lecciones sobre el destino del sabio*, Istmo.

FICHTE: *Filosofía de la masonería*, Istmo.

FICHTE: *Caracteres de la edad contemporánea*, Revista de Occidente.

GADAMER: *Verdad y método*, Sígueme.

GADAMER: *El problema de la conciencia histórica*, Tecnos.

GENTZ, F., *Dos revoluciones*, Unión Editorial, Madrid, 1989

GOETHE: *Los años de aprendizaje de Wilhelm Meister*, Cátedra.

HEGEL: *Escritos de juventud*, FCE

Lecciones sobre la filosofía de la historia universal, Alianza

HERDER: *Obra selecta*, Alfaguara.

HUMBOLDT: *Escritos de Filosofía de la Historia*, Tecnos.

KANT: *El conflicto de las facultades*, Alianza Ed

Ideas de una historia universal en clave cosmopolita y otros escritos de filosofía de la historia, Tecnos

KOSELLECK, R.: *historia/Historia*, Trotta.

Crítica y crisis, Trotta

Futuro pasado. Para una semántica de los tiempos históricos, Paidós

Aceleración, prognosis y secularización, Pre-textos.

LÖWITH, K., *El sentido de la historia*, Madrid, Aguilar, 1973

LESSING: *Escritos filosóficos y teológicos*, Anthropos

MARQUARD, O.: *Dificultades con la filosofía de la historia*, Pre-Textos

SCHILLER: *Escritos de Filosofía de la Historia*, Univ. Murcia.

SCHILLER: *El visionario*, Icaria, Alba.

3. TUTORIES PROGRAMADES: Es pactarà individualment amb el professor l'elecció d'un o més clàssics (depenent de la seua complexitat).

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Guia Docent
33286 Filosofia de la història

AVALUACIÓ

Es basa primordialment en COMENTARIS DE TEXTOS dels autors estudiats en l'assignatura. De manera OPCIONAL I COMPLEMENTÀRIA a l'examen pròpiament dit, es pot preparar un treball escrit sobre un o més clàssics, depenent de la complexitat (previ pacte amb el professor abans de les vacances de Nadal), amb una extensió de 7 fulls mecanografiats (Times New Roman 12 i interlineat 1,5), que ha de ser lliurat, com a màxim, el 19 de maig de 2026, amb independència de si l'examen (consistent en un comentari de text i en una pregunta teòrica) es fa en la PRIMERA o en la SEGONA CONVOCATÒRIA. En cas de lliurament de la feina optatiu, l'avaluació favorable serà condició *sine qua non* per a aprovar l'assignatura. La data de lliurament de la feina sobre el clàssic opcional i complementari finalitza en la primera convocatòria el 12 de gener de 2026.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagiat en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- FICHTE: Reivindicación de la libertad de pensamiento, Tecnos.
- FICHTE: Algunas lecciones sobre el destino del sabio, Istmo.
- FICHTE: Filosofía de la masonería, Istmo.
- FICHTE: Caracteres de la edad contemporánea, Revista de Occidente.
- Roldán, C. Entre Casandra y Clio. Una historia de la filosofía de la historia, Akal.
- Gómez Ramos, A. Reivindicación del centauro, Akal

- Cruz, M. Filosofia de la historia, Paidós.
- GADAMER: Verdad y método, Sígueme.
- GADAMER: El problema de la conciencia histórica, Tecnos.
- GENTZ, F., Dos revoluciones, Unión Editorial, Madrid, 1989
- GOETHE: Los años de aprendizaje de Wilhelm Meister, Cátedra.
- HEGEL: Escritos de juventud, FCE -HEGEL: Lecciones sobre la filosofía de la historia universal, Alianza
- HERDER: Obra selecta, Alfaguara.
- HUMBOLDT: Escritos de Filosofía de la Historia, Tecnos
- KANT: El conflicto de las facultades, Alianza -KANT: Ideas de una historia universal en clave cosmopolita y otros escritos de filosofía de la historia, Tecnos
- KOSELLECK, R.: historia/Historia, Trotta. -KOSELLECK, R.: Crítica y crisis, Trotta -KOSELLECK, R.: Futuro pasado. Para una semántica de los tiempos históricos, Paidós -KOSELLECK, R.: Aceleración, prognosis y secularización, Pre-textos.
- LÖWITZ, K., El sentido de la historia, Madrid, Aguilar.
- LESSING: Escritos filosóficos y teológicos, Anthropos
- MARQUARD, O.: Dificultades con la filosofía de la historia, Pre-Textos
- SCHILLER: Escritos de Filosofía de la Historia, Univ. Murcia.
- SCHILLER: El visionario, Icaria, Alba.
- Rohbeck, Johannes. Filosofía de la historia-historicismo-posthistoria, Universidad de Granada.

- Oncina, Faustino (ed.). ¿Tiene porvenir el futuro?, Plaza y Valdés.
- Fichte: Contribución sobre la Revolución francesa, Laetoli